

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ENERGETICI

Član 1.

U Zakonu o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11-ispravka i 93/12), u članu 20. dodaje se stav 7, koji glasi:

„Ministarstvo propisuje bliže uslove u pogledu stručne osposobljenosti za obavljanje poslova rukovaoca energetskeg objekta u energetskim delatnostima iz stava 6. ovog člana, za čije obavljanje nije potrebna licenca.”

Član 2.

U članu 32. posle stava 5. dodaju se st. 6. i 7, koji glase:

„Ako nisu ispunjeni uslovi za produženje roka važenja energetske dozvole iz stava 5. ovog člana, Ministarstvo, odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave, rešenjem će odbiti zahtev imaoca energetske dozvole za produženje roka važenja te dozvole.

Protiv rešenja iz stava 6. ovog člana može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rešenja, i to Vladi, kada je rešenje donelo Ministarstvo, odnosno Ministarstvu kada je rešenje doneo nadležni organ jedinice lokalne samouprave.”

Član 3.

U članu 33. stav 1. menja se i glasi:

„ Ako u roku važenja energetske dozvole, odnosno saglasnosti iz člana 34. ovog zakona, nastanu promene u podacima na osnovu kojih su izdate, imalac energetske dozvole, odnosno saglasnosti, dužan je da podnese zahtev Ministarstvu za njihovu izmenu u roku od 60 dana od dana nastanka promene.”

Član 4.

Član 34. menja se i glasi:

„Član 34

Za izgradnju energetskih objekata za proizvodnju električne energije snage do 1 MW koji kao primarni energetski resurs koriste snagu vode, pre pribavljanja odobrenja za gradnju, pribavlja se saglasnost koju Ministarstvo izdaje rešenjem u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva (u daljem tekstu: Saglasnost).

Saglasnost se izdaje pod uslovom da se izgradnjom energetskog objekta obezbeđuje efikasno i racionalno iskorišćavanje hidro potencijala, da su ispunjeni uslovi u pogledu finansijske sposobnosti podnosioca zahteva da realizuje izgradnju energetskog objekta, kao i drugi uslovi propisani aktom Ministarstva iz člana 31. stav 3. ovog zakona.

Saglasnost se izdaje sa rokom važenja tri godine od dana izdavanja i može se produžiti ali ne više od jedne godine.

Ministarstvo će rešenjem odbiti zahtev za produženje roka važenja Saglasnosti, ako nisu ispunjeni uslovi za izdavanje Saglasnosti koji su propisani ovim zakonom.

Saglasnost nije prenosiva.

Protiv rešenja iz st. 1. i 4. ovog člana može se izjaviti žalba Vladi, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Rešenje Vlade iz stava 6. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.”

Član 5.

Posle člana 34. dodaje se novi član 34a, koji glasi:

„Član 34a

Energetska dozvola, odnosno Saglasnost, oduzima se, ako:

1) imalac energetske dozvole, odnosno Saglasnosti, ne podnese zahtev za njihovo produženje u roku propisanom ovim zakonom;

2) imalac energetske dozvole, odnosno imalac Saglasnosti, ne podnese zahtev za dobijanje lokacijske dozvole, odnosno građevinske dozvole, u roku od šest meseci od dana pravnosnažnosti rešenja o izdavanju energetske dozvole, odnosno rešenja o izdavanju Saglasnosti i o tome ne obavesti Ministarstvo u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva;

3) imalac energetske dozvole, odnosno Saglasnosti, izdate godinu dana pre dana stupanja na snagu ovog zakona, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona ne podnese zahtev za pokretanje postupka za dobijanje lokacijske dozvole, odnosno građevinske dozvole i o tome ne obavesti Ministarstvo u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva;

4) imalac energetske dozvole, odnosno imalac Saglasnosti, preduzme pravnu ili faktičku radnju sa namerom da izdatu energetska dozvolu ili Saglasnost prenese trećem pravnom ili fizičkom licu;

5) se inspekcijskim nadzorom utvrdi da se katastarska parcela za koju je izdata energetska dozvola, odnosno Saglasnost, koristi za namene koje nisu navedene u energetske dozvoli, odnosno Saglasnosti;

6) se naknadno utvrdi da je rešenje o izdatoj energetske dozvoli, odnosno Saglasnosti, izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka;

7) je imaocu energetske dozvole, odnosno Saglasnosti, izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja određenih poslova za koje mu je izdata energetska dozvola, odnosno Saglasnost;

8) je u roku važenja energetske dozvole, odnosno Saglasnosti, došlo do promena u podacima iz čl. 33. i 34. ovog zakona, a imalac energetske dozvole, odnosno Saglasnosti, ne podnese zahtev za njihovu izmenu najkasnije u roku od 60 dana od dana nastanka promene.

Rešenje o izdavanju energetske dozvole, odnosno Saglasnosti, sadrži i obavezu iz stava 1. tačka 2) ovog člana, kao i posledice neizvršavanja te obaveze.

Rešenje o oduzimanju energetske dozvole, odnosno Saglasnosti, donosi organ koji je doneo rešenje o izdavanju energetske dozvole, odnosno saglasnosti.

Protiv rešenja o oduzimanju dozvole može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana prijema rešenja, Vladi, odnosno Ministarstvu kada je rešenje o oduzimanju energetske dozvole doneo nadležni organ jedinice lokalne samouprave.”

Član 6.

U članu 56. u stavu 5. reči: „tri godine” zamenjuju se rečima: „jednu godinu”.

Stav 9. menja se i glasi:

„Vlada bliže propisuje uslove i postupak sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije, sadržinu zahteva za sticanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije, dokaze o ispunjavanju uslova za sticanje statusa povlašćenog proizvođača električne energije, obaveze povlašćenog proizvođača električne energije i način kontrole, minimalni stepen iskorišćenja primarne energije u elektranama sa kombinovanom proizvodnjom u zavisnosti od vrste osnovnog goriva i instalisane snage, maksimalnu ukupnu instalisanu snagu vetroelektrana i solarnih elektrana za koje se može steći povlašćen, odnosno privremeni povlašćeni status proizvođača električne energije, obaveze povlašćenog proizvođača i način kontrole ispunjavanja propisanih obaveza, kao i sadržinu i način vođenja Registra povlašćenih proizvođača električne energije.”

Član 7.

U članu 59. u stavu 6. reči: „način obračuna naknade za podsticaj i raspodelu sredstava po tom osnovu” zamenjuju se rečima: „bliže definiše kategorije povlašćenih proizvođača električne energije, način očitavanja električne energije kod povlašćenog proizvođača, period trajanja podsticajnih mera (podsticajni period) i način određivanja podsticajnog perioda, utvrđuje prava i obaveze koje iz tih mera proizlaze za povlašćene proizvođače i druge energetske subjekte.”

Posle stava 7. dodaje se stav 8. koji glasi:

„Vlada propisuje način obračuna, način naplate, odnosno plaćanja i prikupljanja sredstava po osnovu naknade i način raspodele prikupljenih sredstava po osnovu naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije.”

Član 8.

U članu 184. stav 1. posle tačke 1) dodaje se nova tačka 1a), koja glasi:

„1a) da li se katastarska parcela za koju je izdata energetska dozvola, odnosno saglasnost, koristi za namene koje nisu navedene u izdatoj energetskoj dozvoli, odnosno saglasnosti; ”

Član 9.

Energetske dozvole i Saglasnosti izdate do dana stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi do isteka roka na koji su izdate.

Imalac energetske dozvole odnosno Saglasnosti dužan je da obavesti Ministarstvo o preduzetim radnjama za pokretanje postupka za dobijanje lokacijske dozvole, odnosno građevinske dozvole u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 10.

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona.

Član 11.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije.”

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. tačka 6. i 10. Ustava Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, br.83/06 i 98/06) prema kojoj Republika Srbija pored ostalog uređuje i obezbeđuje: „jedinствeno tržište; pravni položaj privrednih subjekata; sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, kao i sistem javnih službi”.

II. Razlozi za donošenje Zakona

1. Odredbama čl. 27. do 33. Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11-ispravka i 93/12), (u daljem tekstu: Zakon) regulisani su nadležnost, svrha i postupak izdavanja energetske dozvola, vrsta pravnog akta kojim se izdaje energetska dozvola, uslovi koji moraju biti ispunjeni za izdavanje energetske dozvola, kao i sadržaj zahteva za izdavanje energetske dozvola.

Po osnovu navedenih zakonskih odredbi postupa se i po zahtevima za izdavanje energetske dozvola za izgradnju elektrana snage 1 MW i više, koje kao energent koriste jedan od obnovljivih izvora energije. Obnovljivi izvori energije su: vodotokovi, biomasa, vetar, sunce, biogas, deponijski gas, gas iz pogona za preradu kanalizacionih voda i izvori geotermalne energije.

2. Odredbom člana 34. Zakona regulisano je pitanje Saglasnosti koja se pribavlja pre odobrenja za gradnju energetske objekata za proizvodnju električne energije snage do 1 MW koji kao primarni energetske resurs koriste vodu i za koje se ne izdaje energetska dozvola. Kao jedini kriterijum koji Ministarstvo ceni pri izdavanju saglasnosti propisan je u stavu 1. ovog člana – da li se izgradnjom energetske objekta obezbeđuje racionalno iskorišćenje vodnog potencijala. Iz tog razloga je bilo neophodno do kraja pooštriti uslove za dobijanje Saglasnosti, dati joj snagu pravnog akta, što drugim rečima znači obezbediti upravnosudsku zaštitu stranaka.

Ovo postaje jasnije, ako se ima u vidu da najmanje 80% lokacija za izgradnju hidroelektrana u Republici Srbiji, čine upravo hidroelektrane sa snagom do 1 MW.

Dok su bliži uslovi za izdavanje energetske dozvole, sadržina zahteva i način izdavanja energetske dozvola regulisani važećim Pravilnikom koji je donelo Ministarstvo za infrastrukturu i energetiku („Službeni glasnik RS”, br. 23/06, 113/08 i 50 /11), uslovi za izdavanje Saglasnosti, na osnovu člana 31. stav 3. Zakona, još uvek nisu bliže propisani.

Praktična posledica ovakvog pravnog vakuma je da Saglasnost nema status pravnog akta, što proizvodi negativne posledice, kao direktnu posledicu takve situacije.

3. U postupku primene Zakona uočeni su ozbiljni nedostaci u pravnoj regulativi kada su u pitanju energetske dozvole, a u još većoj meri Saglasnosti.

Analizom čl. 27 do 33. Zakona i odredaba važećeg Pravilnika koji se odnose na postupak izdavanja energetske dozvola, pored određenih pravnih nepreciznosti, nedovoljno definisanih i blagih uslova za njihovo izdavanje, pre svega u domenu finansijskih garancija, kao poseban problem uočeno je da ne postoje odredbe kojima se nadležni organ za izdavanje dozvola ovlašćuje da izdatu dozvolu oduzme, odnosno ne produži u slučajevima propisanim Zakonom.

Predložene izmene Zakona, u ovom delu, u potpunosti bi trebalo da otklone uočeni nedostatak.

4. Analizom pomenutog člana 34. kojim je uređeno pitanje izdavanja Saglasnosti za izgradnju energetske snage do 1 MW koji kao primarni energetski resurs koriste vodu, uočeni su još veći problemi sa ozbiljnim poslasticama upravo po energetski bilans, zatim učešće električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u krajnjoj potrošnji, koji se bez promene pravne prirode akta o Saglasnosti, na osnovu predloženih izmena Zakona, ne bi mogli otkloniti.

Uočeni problemi u pravnom regulisanju režima Saglasnosti ogledaju se pre svega u:

- Saglasnost se izdaje bez ograničenja roka važenja;
- Saglasnost je, za razliku od energetske dozvole prenosiva, zašta ne postoji racionalno objašnjenje;
- Imalac saglasnosti prema postojećoj regulativi nema nikakvih obaveza u pogledu rokova pribavljanja potrebnih dozvola za započinjanje izgradnje energetskog objekta za koji je dozvola izdata, niti obaveza obaveštavanja nadležnog organa koji je izdao Saglasnost ni o kakvim činjenicama od značaja za realizaciju cilja radi kojeg je Saglasnost izdata;
- Saglasnost nema snagu upravnog akta, pa je takoreći izuzeta iz pravnog režima i odgovarajućih upravnih i upravnosudskih postupaka u kojima se rešavaju prava i obaveze stranaka;
- Saglasnost se ne može povući – oduzeti bez obzira šta se dešava u pogledu izgradnje objekta .

5. Predloženim izmenama i dopunama Zakona o izdavanju energetske dozvole i saglasnosti o oduzimanju dozvola i saglasnosti, njihovom produženju, odnosno neproduženju odlučuje ministar rešenjem. Saglasnosti su izjednačene sa energetskim dozvolama u pogledu pravne prirode akta.

Na taj način, uz primenu odgovarajućih odredaba Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni list SRJ”, br. 33/97 i 31/01), zadovoljeni su materijalni i formalno-pravni uslovi za postupanje po zahtevima fizičkih i pravnih lica za izdavanje energetske dozvole odnosno saglasnosti.

Uočeni nedostatak, koji se tiče roka važenja energetske dozvole, a posebno Saglasnosti koja po važećim propisima je vremenski neograničena, u kome imalac energetske dozvole, odnosno Saglasnosti nema po postojećim propisima nikakvu obavezu preduzimanja pravnih i faktičkih radnji u cilju izgradnje energetske objekata, obaveštavanja, otklonjen je predloženim izmenama i dopunama Zakona (član 34a Predloga zakona).

6. Predloženim izmenama Zakona rok važenja Saglasnosti izjednačen je sa rokom važenja izdate energetske dozvole i iznosi tri godine od dana izdavanja, s tim što se na zahtev imaoca energetske dozvole, odnosno Saglasnosti taj rok može produžiti za još najviše jednu godinu. Takođe propisane su obaveze imaoca energetske dozvole, odnosno Saglasnosti kao i rokovi za njihovo ispunjenje, sa posledicom oduzimanja istih.

7. U periodu od 31. decembra 2010. godine do sada Ministarstvo je izdalo 36 energetske dozvole za izgradnju hidroelektrana snage 1 MW i više (član 27. Zakona o energetici), kao i jedan veći broj saglasnosti za izgradnju hidroelektrana snage do 1 MW (član 34. Zakona o energetici). Budući da nije bio propisan rok važenja, ove saglasnosti su važeće. Za energetske objekte snage 1 MW i više koji kao energente koriste i druge obnovljive izvore energije, van vodotokova, u istom periodu izdato je šest energetske dozvole. Međutim, u praksi efekti izdatih energetske dozvole za izgradnju elektrana osetno su manji u odnosu na očekivanja da će se njihovim

izdavanjem doprineti izgradnji energetske objekata i povećati proizvodnja električne energije u Republici Srbiji. Efekat je posebno manji u odnosu na učešće obnovljivih izvora energije, kao energenata čiju proporcionalnost, odnosno veličinu učešća u finalnoj potrošnji zahteva Direktiva 2009/28/ES Evropskog parlamenta i Saveta od 23. aprila 2009. godine o promociji upotrebe energije iz obnovljivih izvora energije, te da, prema odluci Ministarskog saveta Energetske zajednice D/2012/04/MC-EnC od 9.07.2012. udeo obnovljivih izvora energije u ukupnoj finalnoj potrošnji u 2020. godini iznosi 27%. Bez obzira što se ovako visoko postavljeni cilj odnosi ne samo na proizvodnju električne energije, nego i na korišćenje obnovljivih izvora energije u saobraćaju i sl., očigledno je da je taj cilj teško dostižan, između ostalog i zbog problema koji postoje usled usporene izgradnje hidroelektrana.

8. Razlozi za nastajanje uočenih problema u praksi izgradnje elektrana i drugih energetske objekata, kako je već navedeno u prethodnoj analizi, proizilaze iz zakonskih rešenja, koja na neadekvatan način regulišu ovu oblast, a mogu se svesti na sledeće:

1) u periodu od izdavanja energetske dozvole, odnosno saglasnosti pa tokom roka njenog važenja imaoci energetske dozvole, odnosno saglasnosti najčešće ne podnose zahtev za izdavanje lokacijske, odnosno građevinske dozvole ili se taj zahtev podnosi veoma kasno, iz razloga koji Ministarstvo, u funkciji nadzora ne može da prepozna zbog postojećih zakonskih rešenja;

2) imalac energetske dozvole, odnosno Saglasnosti nije solventan da bi započeo izgradnju energetskog objekta, a pre toga često mora da rešava imovinsko-pravne probleme na lokaciji na kojoj bi trebalo da se gradi energetski objekat. Važeći Pravilnik o bližim uslovima za izdavanje energetske dozvole zahteva dokaz o obezbeđenim sredstvima samo u vidu pravno neobavezujuće izjave banke da će pratiti investitora u izgradnji energetskog objekta, umesto da se zahteva obezbeđenje čvrstih dokaza o obezbeđenim sredstvima plaćanja, kao što bi, na primer, bila bankarska garancija, a u slučaju izdavanja Saglasnosti ni takva minimalna obaveza nije propisana;

3) Zahtevi za izdavanje energetske dozvole, odnosno Saglasnosti mogu biti podneti od domaćih ili stranih pravnih ili fizičkih lica ili preduzetnika, što se ne može osporavati, imajući u vidu garantovanu slobodu kretanja kapitala u EU i zemljama kandidatima, ali je očigledno da se među podnosiocima zahteva ili investitorima pojavljuju i lica koja poseduju samo elementarna znanja o energetici.

Prema postojećim odredbama Zakona o energetici, kao i Pravilnika o bližim uslovima za izdavanje energetske dozvole, odnosno Saglasnosti nije moguće rešavati iznete probleme koji se tiču postupanja sa izdatim energetskim dozvolama, odnosno Saglasnostima za energetske objekte za proizvodnju električne energije, što se posebno odnosi na hidroelektrane. Tome treba dodati da se kod izgradnje hidroelektrana pojavljuju i problemi oko izdavanja potrebnih saglasnosti i dozvola od ministarstva nadležnog za upravljanje vodama i šumama, što sve utiče na tempo izgradnje elektrana, tako da taj postupak može trajati i više godina. Imajući u vidu da postojeća pravna regulativa nije dovoljna za rešavanje iznetih problema odnosno protivpravnosti, bilo je potrebno po hitnom postupku izvršiti neophodne izmene i dopune Zakona o energetici, ali i drugih zakona koji su od uticaja na rešavanje problema u energetici, kao i podzakonskih akata koji proističu na osnovu tih zakona.

III. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja

1) Ovim zakonom propisuju se uslovi za prestanak važenja, odnosno produženje važenja energetske dozvole za izgradnju energetske objekata za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije snage 1 MW i više, kao i da Ministarstvo rešenjem daje Saglasnost i propisuje uslove za prestanak važenja,

odnosno produženje važenja Saglasnosti za izgradnju energetskih objekata za proizvodnju električne energije snage do 1 MW koji kao primarni energetski resurs koriste snagu vode.

2) Članom 1. Predloga zakona propisano je da Ministarstvo propisuje uslove u pogledu stručne osposobljenosti rukovaoaca energetskog objekta u energetskim delatnostima za koje nije potrebna licenca.

3) Članom 2. dodat je novi stav 6. u članu 32. Zakona kojim je Ministarstvo odnosno nadležni organ jedinice lokalne samouprave ovlašćen da odbije zahtev za produženje roka važenja energetske dozvole ako nisu ispunjeni uslovi za izdavanje energetske dozvole koji su utvrđeni ovim zakonom. Kao i novi stav 7. kojim se obezbeđuje dvostepenost postupka.

4) Članom 3. promenjen je stav 1. člana 33. Zakona tako što je normirana obaveza imaoaca energetske dozvole, odnosno Saglasnosti da je, ako u roku važenja energetske dozvole, odnosno Saglasnosti iz člana 34. ovog zakona nastanu promene u podacima na osnovu kojih su izdate, dužan da podnese zahtev Ministarstvu za njihovu izmenu u roku od 60 dana od dana nastanka promene.

5) Članom 4. izmenjen je član 34. Zakona tako što su propisani uslovi za izdavanje Saglasnosti koja se sada daje u formi rešenja Ministarstva, kao upravni akt, kao i uslovi za dobijanje saglasnosti za izgradnju energetskih objekata za proizvodnju električne energije snage do 1 MW koji kao primarni energetski resurs koriste snagu vode. Tako npr., Saglasnost se izdaje pod uslovom da se izgradnjom energetskog objekta obezbeđuje efikasno i racionalno iskorišćenje hidro potencijala, kao i da su ispunjeni uslovi propisani aktom Ministarstva iz člana 31. stav 3. ovog zakona.

Određeno je da protiv rešenja o Saglasnosti može se izjaviti žalba Vladi, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja. Rešenje Vlade je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Ovim članom uvedena je značajna novina, a to je da Saglasnost se izdaje u formi rešenja, sa rokom važenja tri godine od dana izdavanja i ista se može produžiti najviše još jednu godinu. Ministarstvo će odbiti zahtev za produženje roka važenja Saglasnosti ako nisu ispunjeni uslovi za izdavanje Saglasnosti koji su utvrđeni ovim zakonom.

Posebno, značajna je odredba da Saglasnost nije prenosiva.

6) Članom 5. posle člana 34. dodat je novi član 34a kojim su u 8 tačaka propisani uslovi za oduzimanje energetske dozvole, odnosno Saglasnosti. Na ova način popunjena je pravna praznina u pravnom režimu energetskih dozvola i Saglasnosti, jer postojeći zakona ne poznaje mogućnost da se imaoocu energetske dozvole, odnosno saglasnosti iste oduzmu, kada se za to steknu zakonski uslovi.

7) Članom 6. Predloga zakona izmenjen je član 56. stav 5. Zakona, tako što je rok od tri godine važenja privremenog statusa povlašćenog proizvođača električne energije iz energije Sunca i vetra smanjen na jednu godinu, kao i stav 9. tog člana kojim je preciznije određeno ovlašćenje Vlade za donošenje podzakonskog akta.

8) Članom 7. ovog zakona bliže je određeno ovlašćenje Vlade u pogledu bližeg uređivanja podsticajnih mera i dodat je novi stav 8. člana 59. kojim se daje ovlašćenje Vladi da uređuje način obračuna naknade, plaćanja, odnosno prikupljanja sredstava po osnovu naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije.

9) Članom 8. Predloga zakona proširen je inspeksijski nadzor elektroenergetske inspekcije iz člana 184. Zakona, tako što je omogućeno da inspektor vrši

nadzor ispunjenjem uslova da se katastarska parcela za koju je izdata energetska dozvola, odnosno Saglasnost, koristi za namene koje nisu navedene u izdatoj energetske dozvoli, odnosno saglasnosti.

10) Članom 9. reguliše se prelazni period i to tako da:

- Energetske dozvole i saglasnosti izdate do stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi do isteka roka na koji su izdate.

- Imalac energetske dozvole odnosno Saglasnosti dužan je da obavesti Ministarstvo o preduzetim radnjama za pokretanje postupka za dobijanje lokacijske dozvole, odnosno građevinske dozvole u roku od najviše 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona

11) Članom 10. propisano je da postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona.

12) Članom 11. određuje se dan stupanja na snagu ovog zakona.

IV. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Saglasno članu 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćen tekst) predlaže se donošenje zakona po hitnom postupku, s obzirom da bi nedonošenje zakona po navedenom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice u pogledu efikasnog vršenja poslova postupka izdavanja potrebnih akata za izgradnju energetskih objekata – energetskih dozvola i Saglasnosti što je u nadležnosti Ministarstva energetike, razvoja i zaštite životne sredine.

Postojeća pravna regulativa ne poznaje institut oduzimanja energetskih dozvola i Saglasnosti, a kako se radi o energetskom potencijalu zemlje, kao jednom od najznačajnijih prirodnih resursa, ceni se da bi nedonošenjem ovog zakona po hitnom postupku moglo ozbiljno da ugrozi taj potencijal, jer kako sada stvari stoje država kao da nema kontrolu nad izdatim dozvolama, a saglasnostima pogovoto, budući da saglasnosti (odobrenje za gradnju malih hidroelektrana snage do 1MW) nemaju posebnu formu akta, kao ni rok važenja.

V. Obezbeđenje potrebnih finansijskih sredstava

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

VI. Razlozi za stupanje na snagu Zakona pre osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”

U skladu sa čl. 39. Poslovnika Vlade („Službeni glasnik RS”, br. 61/06 – prečišćen tekst, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11 i 37/11), u članu 7. Predloga zakona, propisano je da ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”. S obzirom da se u konkretnom slučaju radi o izuzetnom prirodnom resursu Republike Srbije i elektroenergetskom potencijalu koji je s obzirom na pravne praznine u postojećoj regulativi ozbiljno ugrožen, zbog hitnosti postupanja u ovoj oblasti potrebno je što pre otpočeti sa primenom pravnih rešenja propisanih ovim zakonom što bi se obezbedilo njegovim stupanjem na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

ANALIZA EFEKATA ZAKONA

1. Na koga i kako će uticati predložena rešenja

Predložena rešenja će uticati na energetske subjekte koji obavljaju energetske delatnosti, a pre svega na imaoce energetskih dozvola za izgradnju energetskih objekata za proizvodnju električne energije, snage 1MW i više, kao i na

imaće saglasnosti za izgradnju energetske snage do 1 MW koji kao primarni energetski resurs koriste vodu.

Naime, dosadašnjim rešenjima sadržanim u odredbama čl. 27 do 34., Zakona o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 57/11, 80/11 – ispr. i 93/12) normirani su uslovi za izdavanje energetske dozvole, uslovi za produženje važenja, kao i uslov za dobijanje saglasnosti.

Analizom navedenih članova uočava se da su uslovi za dobijanje energetske dozvole uopšteni, neprecizni i veoma blagi, s obzirom da se radi o prirodnim resursima prve kategorije, prema značaju za Republiku Srbiju.

Ovo se posebno odnosi na pružanje garancija o finansijskoj sposobnosti podnosioca zahteva - investitora za dobijanje energetske dozvole koji se svode na pravno neobavezujuću izjavu poslovne banke.

Takođe, upada u oči da je energetska dozvola oročena na tri godine, sa mogućnošću produženja za još jednu godinu, a da pri tome za sve vreme trajanja dozvole njen imalac nema nikakvu obavezu započinjanja bilo kakvih pravnih radnji u vezi sticanja dozvola propisanih zakonom kojim se uređuje oblast građevinarstva. Imalac dozvole nema propisanu obavezu izveštavanja nadležnog ministarstva o preduzetim radnjama, nastalim promenama i slično.

Ono što je poseban pravni vakum i velika opasnost za ružiranje prirodnih resursa je činjenica da Zakon ne predviđa nikakvu sankciju, odnosno mogućnost da nadležno ministarstvo oduzme izdatu energetska dozvolu, odnosno saglasnost kada se za to steknu zakonom propisani uslovi.

Nova zakonska rešenja sa podzakonskim aktima koji su već u pripremi i čiji je tekst odredaba uglavnom priveden kraju će pooštriti uslove koje podnosioci zahteva dobijanje energetske dozvole, odnosno saglasnosti moraju ispuniti.

Takođe ovim Predlogom predviđena zakonska rešenja nameću obaveze imalcima energetske dozvole, odnosno saglasnosti da neposredno posle sticanja dozvola odnosno saglasnosti, a najkasnije u roku od šest meseci pokrenu postupke za dobijanje potrebnih dozvola prema zakonu kojim se uređuje oblast građevinarstva.

Predložena su i rešenja koja bi trebalo da onemoguće da se, uprkos izričitoj zakonskoj odredbi o neprenosivosti energetske dozvole, sklapaju simulovani pravni poslovi radi prenosa dozvola sa jednog titulara na drugo lice, kao i nenamenska upotreba katastarskih parcela.

Uvodi se za imaoce energetske dozvole, odnosno saglasnosti ročna obaveza obaveštavanja da o svim novonastalim činjenicama od značaja za korišćenje, odnosno produžavanje roka važenja energetske dozvole ili saglasnosti, obavesti nadležno ministarstvo, pod pretnjom oduzimanja dozvole.

Radi uvida ministarstva u korišćenje katastarske parcele na kojoj bi trebalo da se nalazi energetski objekat, proširuje se nadležnost elektroenergetske inspekcije Ministarstva.

Poseban značaj Predloga zakona je što se predlaže da se saglasnost za izgradnju elektrana snage do 1 MW koje kao primarni energetski resurs koriste snagu vode izdaje u formi rešenja kao upravnog akta, što će poboljšati evidenciju izdavanja ovih akata, a pre svega, više nego do sada zaštititi prava i obaveze stranaka, što do sada nije bio slučaj.

Predloženim Predlogom zakona skraćuje se rok trajanja privremenog statusa povlašćenog proizvođača električne energije (samo za vetar i Sunce kao obnovljivi izvor energije) i to tako što se sadašnji neopravdano dugi rok od tri godine skraćuje na jednu godinu.

2. Koji su troškovi koje će primena akta izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima

Pored obaveza koje su ustanovljene važećim Zakonom o energetici (naknade za licence, troškovi priključenja, obezbeđivanje operativnih rezervni derivata nafte) predloženim izmenama i dopunama zakona pojaviće se dodatni troškovi za podnosiocima zahteva za izdavanje saglasnosti, koji su pre svega posledica nove pravne forme saglasnosti za izgradnju malih elektrana snage do 1 MW, koja će se izdavati rešenjem u redovnom upravnom postupku. Tu se pre svega misli na republičku administrativnu taksu koja do sada nije ni postojala a eventualno i na neke nove troškove pribavljanja dokumentacije koja se prilaže uz zahtev za dobijanje saglasnosti.

3. Da li su pozitivne posledice donošenja zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti

Donošenjem ovog zakona i uvođenjem napred navedenih такси kao jedne od posledica postižu se daleko veći i značajniji pozitivni efekti, jer se radi o zaštiti izuzetno važnog prirodnog resursa. Ovo postaje jasnije, ako se ima u vidu da najmanje 80% lokacija za izgradnju hidroelektrana u Republici Srbiji, čine upravo hidroelektrane sa snagom do 1 MW.

4. Da li akt stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju

Nova zakonska rešenja doprinose pojavi novih privrednih subjekata, odnosno investitora, sa stvarnim bonitetom, što niukoliko neće smanjiti atraktivnost investicija u ovoj oblasti energetike. Očekuje se da će zahteve za pokretanje procedura za dobijanje energetske dozvole, odnosno saglasnosti podnositi realno zainteresovana pravna i fizička lica a ne mešetari. Ovo se odnosi i na situaciju smanjenja roka važenja privremenog statusa povlašćenog proizvođača električne energije (za energente vetar i sunce).

5. Da li su razmotrene mogućnosti da se problem reši i bez donošenja akta

Razmotrene su sve mogućnosti. Međutim kako je u pitanju zakonska materija, a uočene pravne praznine nisu zanemarljive, jedini način prevazilaženja problema bilo je da se ide na izmene i dopune Zakona.

6. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove

Ovaj zakon sačinjen je posle više konsultacija sa predstavnicima JLS, Agencijom za energetiku Republike Srbije, Savezom energetičara Srbije i stručnim telima u oblasti energetike, kao i unutar Ministarstva i njihove sugestije su uzete u obzir prilikom izrade teksta zakona.

7. Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarila svrha donošenja akta

Najznačajnije mere preduzeće se donošenjem nove podzakonske regulative, kojom će se bliže propisati uslovi za izdavanje energetske dozvole i saglasnosti, izvršiće se kontrola izdatih rešenja i datih saglasnosti, i postupiti u granicama koje omogućavaju odredbe Zakona o opštem upravnom postupku.

Posebno će se u svrhu utvrđivanja stvarnog boniteta potencijalnih investitora propisati, kao jedan od uslova za dobijanje energetske dozvole, odnosno saglasnosti, davanje bankarske garancije.